

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Türkçe

تركي

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

Doğru İnanç ve Ona Aykırı Olan Şeyler

Yazar: Değerli Âlim
Abdülazîz b. Abdillâh b. Bâz

ح) جمعية خدمة المحتوى الإسلامي باللغات ، ١٤٤٦ هـ

بن باز ، عبدالعزيز
العقيدة الصحيحة وما يضادها - تركي. / عبدالعزيز بن باز - ط١.
- الرياض ، ١٤٤٦ هـ

١١ ص ؛ ..سم

رقم الإيداع: ١٤٤٦/١١٦٦٥
ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٤٧٤-٩٥-٢

العَقِيدَةُ الصَّحِيحَةُ وَمَا يُضَادُّهَا

Doğru İnanç ve Ona Aykırı Olan Şeyler

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

Yazar: Değerli Âlim
Abdülazîz b. Abdillâh b. Bâz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamt yalnızca Allah'a mahsustur, salat ve selam kendisinden sonra peygamber gelmeyecek olan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Bundan sonra: Doğru inanç, İslam dininin aslı ve imanın temeli olduğundan, bu konu üzerinde konuşmanın, bunu açıklayıp izah edecek yazı yazmanın ve eser ortaya koymanın ne kadar önemli olduğunu gördüm.

Kitap ve sünnetten gelen dini/şerî delillerden, amellerin ve sözlerin ancak doğru bir akideye (inanca) dayanması durumunda geçerli ve kabul edilebilir olduğu bilinmektedir. Ancak akide doğru değilse, ondan kaynaklanan ameller ve sözler geçersizdir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿...وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنْ

الْخَسِيرِينَ﴾

(Her kim de inanılması gerekenleri inkâr ederse, bütün işlediği boşa gider. Ahirette de o, ziyana uğrayanlardandır.) [Mâide Suresi: 5. Ayet]

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ
وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

(Andolsun, sana ve senden önceki peygamberlere şöyle vahyedildi: “Eğer şirk koşarsan, yaptıkların boşa gider ve elbette hüsrana uğrayanlardan olursun. 65) [Zümer Suresi: 65. Ayet]

Bu anlamda daha pek çok ayet vardır. Allah'ın apaçık kitabı ve O'nun güvenilir elçisinin - Rabbinden en güzel salat ve selam O'nun üzerine olsun- sünneti şunu göstermektedir: Doğru inanç altı şeyde özetlenir: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerriyle kadere iman. Bu altı mesele, Allah'ın yüce kitabında indirdiği ve peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i göndermiş olduğu doğru inanç esaslarıdır.

Bu altı esasın doğruluğuna dair Kur'an'da ve sahih sünnette çokça deliller vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Birincisi: Kitaptan (Kur'an'dan) Deliller: Bunlardan biri Allah -Azze ve Celle-'nin şu ayetidir:

﴿لَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ

ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ وَالنَّبِيِّنَ ... ﴿١٧٧﴾

(Yüzlerinizi doğu ve batı yönüne döndürmeniz iyilik değildir. Fakat iyilik Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitaba ve peygamberlere iman edenlerin yaptıklarıdır.)
[Bakara Suresi: 177. Ayet]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿ءَامَنَ الرَّسُوْلُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُوْنَ كُلُّ ءَامَنَ بِاللّٰهِ
وَالْمَلٰٓئِكَةِ ۚ وَكُتِبَ عَلَيْهِ وَرُسُلُهُ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِۦ...﴾

(Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etmiştir, Müminler de! Hepsi de Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman etmiş ve Allah'ın peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırmayız...) [Bakara Suresi: 285. Ayet],

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا ءَامِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُوْلِهِۦ ۚ وَالْكِتٰبِ الَّذِى نَزَّلَ عَلٰى
رُسُوْلِهِۦ ۚ وَالْكِتٰبِ الَّذِى اُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتِبَ عَلَيْهِ
وَرُسُوْلُهُ ۚ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا بَعِيْدًا ﴿١٧٨﴾﴾

(Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman ediniz. Kim, Allah'ı,

meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, şüphesiz uzak bir sapıklığın içine düşmüştür. 136) [Nisâ Suresi: 136. Ayet],

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

(Bilmez misin ki Allah, gökte ve yerde olan her şeyi bilir. Şüphesiz ki bütün bunlar bir kitaptadır. Gerçekten bu Allah'a çok kolaydır. 70) [Hac Suresi: 70. Ayet].

İkincisi: Sünnetten deliller; bunlardan biri de Müslim'in Sahih'inde, Müminlerin emiri Ömer b. Hattâb -radiyallahu anh-'tan rivayet ettiği meşhur ve sahih hadistir. Cebrâîl -aleyhisselam-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e iman hakkında sormuş, o da şöyle cevap vermiştir:

«الْإِيمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ
بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ».

«İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerriyle birlikte kadere inanmaktır.»¹ Hadis, Bu hadisi

¹ Müslim rivayet etmiştir (8).

Buhârî ve Müslim -küçük bir farklılıkla- Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'tan rivayet etmişlerdir.

Allah -Azze ve Celle- hakkında, ahirete ve diğer gaybî meselelere ilişkin olarak Allah -Azze ve Celle-'nin ve Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bize bildirdiği Müslümanın itikat etmesi ve iman etmesi gereken her şey bu altı esastan kaynaklanmaktadır.

Bu altı esasın açıklaması ise şöyledir:

Birinci Esas: Allah Teâlâ'ya iman.

Çeşitli hususları kapsar. Bazıları şunlardır: Kendisinin ibadete layık tek hak ilah olduğuna ve O'ndan başka hiçbir varlığın ibadete layık olmadığına iman etmektir. Çünkü O, kullarının yaratıcısı, onlara ihsan eden, rızıklarını veren, gizli ve açık hallerini bilen, itaat edenleri mükâfatlandırmaya ve isyan edenleri cezalandırmaya gücü yetendir.

Yüce Allah, insanları ve cinleri bu ibadet için yaratmış ve onlara bunu emretmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥١﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ﴿٥٢﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٣﴾﴾

Ben cinleri de insanları da ancak bana ibadet etsinler, diye yarattım.

Onlardan bir rızık istemiyorum, beni doyurmalarını da istemiyorum.

Şüphesiz rızık veren, güç ve kuvvet sahibi olan ancak Allah'tır. 58﴿ [Zâriyât Suresi: 56-58. Ayetler]

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾﴾

Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet ediniz ki, böylece takva sahibi olur, sakınırsınız.

O, sizin için yeryüzünü döşedi ve gökyüzünü bina etti. Gökten su indirip onunla size rızık olsun diye ürünler yetiştirdi. Öyleyse, bunları bile bile Allah'a ortak koşmayın. [Bakara Suresi: 21-22. Ayetler]

Allah, bu gerçeği açıklamak, ona davet etmek ve ona aykırı olan şeylerden sakındırmak için elçiler göndermiş ve kitaplar indirmiştir. Nitekim Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

Andolsun biz, her ümmete, “Yalnızca Allah’a ibadet edin, tâğûtta kaçının” diye peygamber gönderdik... [Nahl Suresi: 36. Ayet].

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ٢٥﴾

Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlere: “Şüphesiz, benden başka (hak) ilâh yoktur. Öyleyse yalnız bana ibadet edin!” diye vahyetmişizdir. [Enbiyâ Suresi: 25. Ayet]

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

﴿الرَّكِيبُ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ١﴾ أَلَا تَعْبُدُونَ
إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ٢﴾

Elif Lâm Râ. Bu, Hakim ve her şeyden haberdar olan Allah tarafından ayetleri sağlam kılınmış, tam olarak açıklanmış bir kitaptır.

Allah’tan başkasına ibadet etmeyesiniz. Ben, O’nun tarafından sizler için bir uyarıcı ve müjdeciyim. [Hûd Suresi: 1-2. Ayetler]

Bu ibadetin hakikati şudur: Kulların ibadet

olarak yaptıkları tüm amelleri; dua, korku, ümit etme, namaz, oruç, kurban kesme, adak adama ve diğer ibadet çeşitleri – yalnızca Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'ya has kılmak, O'na tam bir boyun eğişle yönelmek, O'nun sevabını arzulayarak ve azabından korkarak ibadet etmek, O'nu en yüce şekilde sevmek ve azameti karşısında tam bir teslimiyet göstermektir.

Kim, Kur'an-ı Kerim'i hakkıyla tefekkür ederse, onun büyük bir kısmının bu büyük esas ile indirildiğini görecektir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ إِنَّ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

Şüphesiz biz sana kitabı hak olarak indirdik. O halde dini yalnız O'na halis kılarak Allah'a ibadet et. O halde Allah'a dini yalnız O'na halis kılarak ibadet et.

İyi bilin ki, halis din yalnız Allah'ındır. O'ndan başka veliler edinenler, : “Biz bunlara ancak bizleri Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz” (derler.) Şüphesiz Allah, ayrılığa

düşükleri şeyler konusunda aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve nankör olanları doğru yola iletmez. [Zümer Suresi: 2-3. Ayetler]

Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

Rabbin, kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir... [İsrâ Suresi: 23. Ayet]

Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

O halde kâfirlerin hoşuna gitmese de, siz dini Allah'a has kılarak O'na ibadet edin. [Gâfir (Mümin) Suresi: 14. Ayet]

Aynı şekilde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini tefekkür eden kimse de, bu büyük esasa verilen önemi görecektir. Nitekim Sahiheyne'de Muâz -radiyallahu anh-'tan rivayet edildiğine göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«حَقُّ اللَّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

«Yüce Allah'ın kulları üzerindeki hakkı yalnızca O'na ibadet etmeleri ve kendisine hiçbir şeyi ortak

koşmamalarıdır.»¹.

Allah'a iman kapsamına; Allah'ın kullarına farz kıldığı ve yerine getirmelerini emrettiği her şeye iman etmek de girmektedir. Bunların başında İslam'ın beş temel şartı gelir.

Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şehadet etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekâtı vermek, Ramazan orucunu tutmak, gücü yetenlerin Beytullah'ı haccetmesidir. Ayrıca tertemiz İslam dininin getirdiği diğer farzlara da iman etmek bu kapsamda yer alır.

Bu şartların en önemlisi ve en büyüğü, Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın elçisi olduğuna şehadet etmektir. Bu şehadet; ibadetin yalnızca Allah'a has kılınmasını, O'ndan başkası yapılmasını reddetmeyi gerekli kılar. İşte "Lâ ilâhe illallâh"ın anlamı budur. Âlimlerin (Allah onlara rahmet etsin) söylediği gibi, bu ifadenin anlamı: "Hakkıyla ibadete layık hiçbir ilah yoktur, sadece Allah vardır." demektir. Buna dayanarak denilebilir ki: Allah'tan başka her neye ibadet ediliyorsa -ister insan, melek, cin ya da başka bir şey olsun- bu

¹ Buhârî (2856) ve Müslim (30) nolu hadisleri rivayet etmişlerdir.

ibadet batıldır. Gerçek ilah ve hakkıyla ibadet edilmesi gereken yalnız Allah'tır, O'nun hiçbir ortağı yoktur. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ...﴾

İşte bu böyledir. Çünkü hak olan ancak Allah'tır. Ondan başka tapıkları ise bizatihi batıldır... [Hac Suresi: 62. Ayet]

Daha önce Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın insanları ve cinleri bu temel esas için yarattığı, onlara bunu emrettiği, elçilerini bununla gönderdiği ve kitaplarını bununla indirdiği açıklanmıştı. Kulun da bunu iyice düşünüp, çok dikkat etmesi gerekir ki; Müslümanların çoğunun bu temel esas konusunda ne büyük bir cehalet içinde oldukları kendisine açıklık kazansın. Öyleki, Allah'tan başkasına ibadet etmiş ve O'na ait olan ibadeti başkasına sarfetmişlerdir. Kendisinden yardım istenilen Allah'tır.

Allah Teâlâ'ya iman etmenin kısımlarından biri de Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın; âlemi yaratan, onların işlerini idare eden olduğuna ve bunlar üzerinde ilmi ve kudretiyle dilediği gibi tasarrufta bulunduğuna iman etmektir. O; dünyanın ve ahiretin sahibi, bütün âlemlerin Rabbi'dir. O'ndan

başka bir yaratıcı ve O'ndan başka bir Rab de yoktur. Yüce Allah kullarını ıslah etmek, onları yakın zamanda ve gelecekte kurtaracak ve ıslah edecek şeylere çağırmak için peygamberler göndermiş ve kitaplar indirmiştir. Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın bütün bu işlerde bir ortağı yoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

Allah her şeyin yaratıcısıdır. O her şeye vekildir. [Zümer Suresi: 62. Ayet]

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

Şüphesiz gökleri ve yeri altı günde yaratmış olan Rabbiniz Allah, sonrasında arşın üstüne yükselmiştir. Birbirlerini durmadan takip eden geceyi gündüze bürüyüp örter. Güneş, Ay ve yıldızlar da O'nun emrine boyun eğmiştir. Dikkat edin! Yaratma da, emir de yalnızca O'na aittir. Âlemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir! [A'râf Suresi: 54. Ayet].

Allah Teâlâ'ya iman etmenin bir parçası da; yüce

kitabında ve güvenilir elçisinden gelen sahih hadislerde, Allah'ın en güzel isimlerine ve yüce sıfatlarına, tahrif etmeden, ta'tîl/inkâr etmeden, tekyif/keyfiyetini belirtmeden ve temsil/benzetme yapmadan iman etmektir.

﴿...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. Her şeyi işiten ve gören O'dur. [Şûrâ Suresi: 11. Ayet]

Bu nedenle, bu sıfatlar nasıl geldiyse öylece kabul edilmeli; keyfiyeti (nasıllığı) araştırılmamalıdır. Aynı zamanda, Allah'ın sıfatları olan bu yüce anlamlara iman edilmeli ve O'nu bu sıfatlarla, kendisine layık bir şekilde vasıflandırılmalıdır. Ancak hiçbir sıfatında yarattıklarına benzemediğine de kesin olarak inanılmalıdır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

﴿فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

Allah'a benzerler koşup durmayın. Çünkü Allah bilir, siz bilmezsiniz. [Nahl Suresi: 74. Ayet]

İşte bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabının ve en güzel şekilde onların peşinden giden Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'in akidesidir. Bu

akideyi imam Ebu'l-Hasan el-Eş'arî -rahimehullah- "Makâlât" adlı eserinde hadis ehli ve Ehl-i Sünnet'ten nakletmiştir. Diğer ilim ve iman sahipleri tarafından da nakledilmiştir.

Evzâî -rahimehullah- şöyle demiştir: Zührî ve Mekhûl'a sıfatlarla ilgili ayetler soruldu ve onlar şöyle dediler: Bunları geldikleri gibi aktarın ve anlatın.¹

Evzâî -rahimehullah- ayrıca şöyle demiştir: Biz, tabiinden birçok kimse hâlâ aramızdayken, Allah - Subhânehû ve Teâlâ-'nın Arş'ının üstünde olduğunu söyledik. Sünnette varit olan sıfatlara iman ederdik.²

Velîd b. Müslim -rahimehullah- şöyle demiştir: Mâlik, Evzâî, Leys b. Sa'd ve Süfyân es-Sevrî'ye - Allah onlara rahmet eylesin- sıfatlar hakkında yer alan hadisler soruldu. Hepsi şöyle dediler:

¹ Lâlekâî, "Şerhu Usûli'l-İ'tikâd" adlı eserinde (735), İbn Abdilberr ise, "Câmi'u'l-İlmi ve Fadlih" (1801) adlı eserinde rivayet etmiştir. Ancak orada 'sıfat ayetleri' yerine 'bu hadisler' ifadesi yer almakta olup, lafzı şöyledir: 'Bu hadisleri nasıl geldiyse öylece rivayet edin ve onlar hakkında tartışmayın'.

² Beyhakî, el-Esmâ ve's-Sıfât'ta (865) rivayet etmiştir. İbn Teymiyye, el-Hamaviyye (s. 269) adlı eserinde isnadının sahih olduğunu söylemiştir. Zehebî el-Arz'da (2/223) şöyle demiştir: "Ravileri sikât/güvenilir imamlardır.

Keyfiyetini sorgulamadan olduğu gibi anlatın ve aktarın.¹

İmam Mâlik'in şeyhi Rabîa b. Ebû Abdurrahman -Allah onlara rahmet etsin- istiva hakkında sorulduğunda şöyle demiştir: (İstiva (Allah'ın Arş'a istiva etmesi) bilinmez değildir (yani ne anlama geldiği bilinir), keyfiyeti ise akılla idrak edilemez. Risalet (vahiy) Allah'tandır ve Rasûl'e düşen apaçık bir tebliğdir. Bizim üzerimize düşen de tasdik etmektir.)², İmam Mâlik -rahimehullah-'a bunun hakkında soru sorulduğunda ise şöyle demiştir: (İstiva malûmdur (anlamı bilinir), keyfiyeti meçhuldür (nasıl olduğu bilinmez), ona iman etmek farzdır, bu konuda soru sormak ise bidattır.) Sonra da soruyu soran kişiye şöyle dedi: Seni, ancak kötü bir adam olarak görüyorum! Dışarı çıkarılmasını emretti ve onu dışarı çıkardılar.³ Bu mana aynı şekilde Müminlerin annesi Ümmü Seleme -

¹ Lâlekâ'î, Şerhu Usûli'l-İ'tikâd'da (930) ve Beyhakî el-Esmâ' ve's-Sıfât'ta (955) rivayet etmiştir.

² Lâlekâ'î, Şerhu Usûli'l-İ'tikâd'da (665), Beyhakî el-Esmâ' ve's-Sıfât'ta (868) rivayet etmiştir.

³ Lâlekâ'î, Şerhu Usûli'l-İ'tikâd'da (664), Ebû Nuaym Hilyetu'l-Evliyâ'da (6/325), Beyhakî el-Esmâ ve's-Sıfât'ta (867) rivayet etmiştir.

radiyallahu anhâ-'dan da rivayet edilmiştir.¹

İmam Ebû Abdurrahman İbn Mubârek, -rahmetullahi aleyh- şöyle buyurmuştur: (Biz, Rabbimiz -Subhânehû ve Teâlâ-'yı, biliriz ki O, yarattığı semaların üstünde, arşının üstünde, yarattıklarından ayrıdır.)²

İmamların bu konudaki sözleri bu konferansta alıntılanamayacak kadar çoktur. Bu konu hakkında daha çok bilgi edinmek isteyen kimse, Ehl-i Sünnet âlimlerinin bu alanda yazdığı eserlere başvurmalıdır. Örneğin Abdullah bin İmam Ahmed'in "es-Sünne" adlı eseri, büyük imam Muhammed bin Huzeyme'nin "et-Tevhid" kitabı, Ebu'l-Kâsım el-Lâlekâî et-Taberî'nin "es-Sünne" adlı eseri, Ebû Bekir bin Ebî Âsım'ın "es-Sünne" kitabı ve İbn Teymiyye'nin Hama halkına verdiği cevap. Bu cevap, oldukça faydalı ve muhteşem bir metindir. Allah ona rahmet etsin, bu yazısında Ehl-i Sünnet'in akidesini açıklamış, onların sözlerinden birçok örnek nakletmiş ve söylediklerinin doğruluğunu hem şer'î (naklî) hem de aklî delillerle ortaya koymuş; muhaliflerinin görüşlerinin

¹ Müzekkî, el-Muzekiyyât'ta (29), İbn Batta, el-İbâne'de (120) ve Lâlekâî, Şerhu Usûli'l-İ'tikâd'da (663) rivayet etmiştir.

² Dârimî, er-Red 'ale'l-Cehmiyye'de (67), Beyhakî, el-Esmâ' ve's-Sifât'ta (903) rivayet etmiştir.

batılığını da ispat etmiştir.

Aynı şekilde “Tedmuriyye” adını verdiği risalesinde de bu konuyu kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Ehl-i Sünnet inancını hem naklî (ayet ve hadislerle) hem de aklî delillerle açıklamış, iyi niyetle ve hakkı öğrenmek isteyen samimi ilim ehli kimseler için hakkı ortaya koymuş, bu konuda ihtilaf edenlere reddiye vermiş ve batılı çürütmüştür. Özetle; Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'ın Allah'ın isim ve sıfatları konusundaki inancı şudur: Onlar, Allah -Subhânehû Teâlâ-'nın kitabında kendisi için ispat ettiği veya Peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde O'nun için ispat ettiği isim ve sıfatları, teşbih (benzetme) olmaksızın kabul ederler. Aynı zamanda Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'yı, mahlûkatına benzemekten tenzih ederler. Ancak bu tenzih, sıfatları inkâr anlamına gelmeyen bir tenzihtir. Böylece çelişkiden uzak bir şekilde selamete ermiş olurlar. Onlar, Allah'ın yardımıyla bütün delillere göre hareket ettiler. Çünkü Allah Teâlâ'nın sünneti (değişmeyen kanunu) şudur: Kim, peygamberlerinin getirdiği hakka sarılır, bu uğurda elinden gelen gayreti gösterir ve hakkı aramada Allah'a samimi olursa; Allah onu hakka ulaştırır ve delilini açıkça ortaya koyar. Nitekim Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ...﴾

Bilâkis, biz hakkı batılın üstüne bırakırız. O da o, batılın işini bitirir. Bir de bakarsın ki batıl, yok olup gitmiştir... [Enbiyâ Suresi: 18. Ayet].

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾

Onlar sana her ne misal getirirler (buna karşılık) mutlaka biz de sana hakkı ve daha güzel açıklamayı getiririz. [Furkân Suresi: 33. Ayet]

Allah'ın isimleri ve sıfatları konusunda Ehl-i Sünnet'e muhalefet eden kimse, mutlaka hem naklî hem de aklî delillere aykırı düşer. Ayrıca, ispat ettiği ve inkâr ettiği her şeyde açık bir çelişkiye düşmesi kaçınılmaz olur. Hâfız İbn Kesîr -rahimehullah- meşhur tefsirinde bu konu hakkında güzel bir söz zikretmiştir. Allah -Azze ve Celle-'nin şu buyruğundan bahsetmiştir:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ...﴾

Şüphesiz Rabbiniz O Allah'tır ki, gökleri ve yeri altı günde yaratan sonra Arş'a istivâ eden (yükselen)... [A'râf Suresi: 54. Ayet].

Burada onun aktarılması yerinde olur; zira faydası büyüktür. Nitekim -rahimehullah- şöyle demiştir:

İnsanların bu konu hakkında birçok görüşü vardır; ancak burası bunları genişçe ele alma yeri değildir. Biz bu konuda selef-i sâlihînin; Mâlik, Evzâî, Sevrî, Leys b. Sa'd, Şâfiî, Ahmed b. Hanbel, İshak b. Râhûyeh ve Müslümanların eski dönem ve yeni dönem âlimlerinin yolunu takip ederiz. Bu yol: Hiçbir keyfiyet izafe etmeden, sıfatları kulların sıfatlarına benzetmeden veya Allah'ın sıfatlarını yok sayıp inkâr etmeden naslarda geldiği gibi aktarmaktır. Teşbihçilerin zihinlerinde canlanan zahir anlamlar ise Allah hakkında geçerli değildir; çünkü Allah, yarattıklarından hiçbirine benzemez.

﴿...لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

O'nun benzeri hiçbir şey yoktur. Her şeyi işiten ve gören O'dur. [Şûrâ Suresi: 11. Ayet] Bilakis mesele, -Buhârî'nin şeyhi Nuaym bin Hammâd el-Huzâî de dahil olmak üzere imamların söylediği gibidir: Kim Allah'ı yarattıklarına benzetirse küfre girmiştir. Kim Allah'ın kendisini

nitelediği şeyi inkâr ederse küfre girmiştir.¹ Allah'ın kendisini vafsettiği ya da Rasûlü'nün O'nu vafsettiği şeylerde hiçbir teşbih (benzetme) yoktur. Kim Allah Teâlâ hakkında, apaçık ayetlerde ve sahih rivayetlerde gelenleri, Allah'ın yüceliğine layık şekilde kabul eder ve Allah'tan noksanlıkları uzak tutarsa, hidayet yolunu izlemiş olur.² İbn Kesîr -rahimehullah-'ın sözü burada sona ermiştir.

Allah'a iman kapsamına giren hususlardan biri de; imanın söz ve amel olduğuna, itaatle artıp günahla eksildiğine inanmak; ayrıca şirk ve küfür dışındaki günahlardan dolayı -zina, hırsızlık, faiz yemek, içki içmek, anne babaya isyan etmek ve diğer büyük günahlar gibi- hiçbir Müslümanı tekfir etmenin caiz olmadığına inanmaktır. Yeter ki bu günahları helâl saymasın. Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ...﴾

Allah, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz, bunun dışındakilerden dilediğini bağışlar... [Nisâ Suresi: 48. Ayet] Bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mütevatir

¹ Zehebî, el-Uluv'da (464) rivayet etmiştir. el-Elbânî de Muhtasaru'l-Uluv'da (s.184) şöyle demiştir: İsnadı sahihtir ve ravileri güvenilir ve tanınmış kişilerdir.

² Tefsîr İbn Kesîr (3/426, 427).

hadislerinde de sabit olmuştur. Bunlardan biri de şu sözüdür:

«إِنَّ اللَّهَ يُخْرِجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ إِيْمَانٍ».

"Allah, kalbinde hardal tanesi kadar iman bulunan kimseyi Cehennem'den çıkaracaktır."¹

İkinci Esas: Meleklerle iman etmek,

İki hususu kapsar: Birinci husus: Meleklerle ilgili olarak genel anlamda iman etmektir. Yani, Allah'ın kendisine itaat etmeleri için yarattığı meleklerinin olduğuna ve onların şu şekilde vasfedildiğine iman etmemizdir:

﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٣٨﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ ۚ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ ۚ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٠﴾﴾

(Böyle iken) “Rahmân, çocuk edindi” dediler. O bundan münezzehtir, yücedir. Hayır! (Evlat diye niteledikleri) o melekler ikram edilmiş kullardır.

Onun sözünün önüne geçmezler ve O'nun

¹ Buhârî (22) nolu hadisi Ebû Saîd el-Hudrî -radıyallahu anh-tan rivayet etmiştir.

emri gereğince iş görürler.

Allah, onların önlerindeki de arkalarındaki de (yaptıklarını da yapacaklarını da) bilir. Onlar, O'nun razı olduğu kimselerden başkasına şefa'at etmezler ve hepsi O'nun korkusuyla titrerler. [Enbiyâ Suresi: 26-28. Ayetler]

Meleklerin birçok özellikleri vardır: Onlardan bazıları Arş'ı taşımakla görevlidir, bazıları Cennet ve Cehennem'in bekçileridir, bazıları da kulların amellerini korumakla görevlidir. İkinci husus: Meleklerle ayrıntılı olarak iman etmektir. Yani, Allah ve Rasûl'ün ismini bildirdiği meleklerin varlığına iman etmektir. Bunlar arasında, vahiy ile görevli olan Cebrâîl, yağmurla görevli Mikâîl, cehennemin bekçisi Mâlik ve sûra üflemekle görevli İsrâfîl bulunmaktadır. Nitekim onların ismi sahih hadislerde de geçmiştir. Sahih'te Âişe -radiyallahu anhâ-'dan rivayet edildiğine göre Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«خُلِقَتِ الْمَلَائِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِنْ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ».

«Melekler nurdan yaratıldı. Cinler dumanlı alevden, ateşten yaratıldılar. Âdem ise size

anlatılandan yaratıldı.»¹ Müslim Sahih'inde rivayet etmiştir.

Üçüncü Esas: Kitaplara iman etmek. İki şeyi kapsar:

Birinci husus: Kitaplar ile ilgili genel olarak iman: Allah'ın, hakkını beyan etmek ve kendisine davet etmek amacıyla peygamberlerine ve resullerine kitaplar indirdiğine iman etmektir. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ
النَّاسُ بِالْقِسْطِ...﴾

Andolsun ki, elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve insanlar adaleti ayakta tutsunlar diye onlarla birlikte kitabı ve ölçüyü indirdik...
[Hadîd Suresi: 25. Ayet] Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ
مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ...﴾

¹ Müslim (2996) nolu hadisi Âişe -radiyallahu anhâ-'dan rivayet etmiştir.

İnsanlar tek bir ümmetti. Sonra Allah, müjdeleyici ve uyarıcı olarak peygamberleri gönderdi ve insanların ayrılığa düştükleri hususlarda aralarında hükmetmesi için onlarla birlikte hak olan kitaplar indirdi... [Bakara Suresi: 213. Ayet].

İkinci husus: Kitaplara ayrıntılı olarak iman etmektir. Yani, Allah'ın isimlerini bildirdiği kitaplara -Tevrat, İncil, Zebûr ve Kur'ân- iman etmektir. Kur'ân'ın ise bu kitapların en faziletlisi, sonuncusu, onları tasdik eden ve onlara üstün kılınan kitap olduğuna inanırız. Tüm ümmetin ona uyması ve onu hüküm kaynağı kabul etmesi gerekir; Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahih olarak gelen sünnet de böyledir. Çünkü Allah Teâlâ, Peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i elçi olarak bütün insanlara ve cinslere göndermiştir. Bu Kur'ân'ı da insanlar arasında onunla hükmetsin diye indirmiştir. Kur'ân, gönüllerde olanlara şifa, her şeyi açıklayan bir rehber ve Müminler için bir hidayet ve rahmettir. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

Bu, mübarek olarak indirdiğimiz bir kitaptır. O'na tabi olun ve takvalı olun ki size merhamet edilsin. [En'âm Suresi: 155. Ayet] Allah

-Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿...وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى

لِّلْمُسْلِمِينَ﴾

Sana Kitab'ı her şeyi açıklayıcı, bir yol gösterici, bir rahmet ve Müslümanlar için bir müjde olarak gönderdik. [Nahl Suresi: 89. Ayet]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِىْ وَيُمِيتُ فَتَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِىِّ الْأُمِّىِّ الَّذِى
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَتِهِ ۖ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾﴾

De ki: “Ey insanlar! Şüphesiz ben göklerin ve yerin mülkü (ve hakimiyeti) kendisinin olan, kendisinden başka hiçbir (hak) ilah bulunmayan, hem dirilten, hem öldüren, Allah'ın size, hepinize gönderdiği peygamberiyim. O halde Allah'a ve O'nun sözlerine iman eden ümmî peygamber olan Rasûlüne iman edin ve ona uyun ki, doğru yolu bulmuş olasınız.” [A'raf Suresi: 158. Ayet]. Bu manada çok sayıda ayet vardır.

Dördüncü Esas: Rasûllere iman etmek

Bu da iki hususu içerir: Birinci husus: Rasûllere genel olarak iman etmektir. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- kullarının içinden müjdeleyici, uyarıcı ve hakka çağıran elçiler göndermiştir. Kim onların davetine icabet ederse mutlu olacak ve kazanacaktır. Onlara karşı çıkanlar ise hüsrana uğrayacak ve pişmanlık duyacaktır. Peygamberlerin sonuncusu ve onların en hayırlısı Peygamberimiz Muhammed b. Abdullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

Andolsun biz, her ümmete, “Yalnızca Allah’a ibadet edin, tâgûtтан kaçının” diye peygamber gönderdik... [Nahl Suresi: 36. Ayet]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾

Müjdeleyiciler ve uyarıcılar olarak rasûller gönderdik ki, rasûllerden sonra insanların Allah’a karşı bir bahaneleri olmasın... [Nisâ

Suresi: 165. Ayet]. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ
النَّبِيِّينَ...﴾

Muhammed, sizin adamlarınızdan kimsenin babası değildir fakat o Allah'ın Rasulü ve nebilerin sonuncusudur... [Ahzâp Suresi: 40. Ayet].

İkinci husus: Allah'ın rasûllerine ayrıntılı olarak iman etmek gerekir. Yani Allah'ın isimlerini bildirdiği veya Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in isimlerini ispat ettiği peygamberlere; Nûh, Hûd, Sâlih, İbrahim ve diğerlerine -Allah'ın salat ve selamı onların ailelerinin ve tabi olanların üzerine olsun- iman etmek.

Beşinci Esas: Ahiret gününe iman etmek

Şunları kapsar:

Allah Teâlâ'nın ve O'nun Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ölümden sonra gerçekleşeceğini haber verdikleri her şeye iman etmektir. Mesela: Kabir fitnesi, kabir azabı ve nimeti; kıyamet gününde yaşanacak dehşetler, zorluklar, sırat köprüsü, mizan (terazi), hesap,

amellerin karşılığının verilmesi, insanlara amel defterlerinin dağıtılması; bazılarının amel defterlerini sağından, bazılarının solundan veya arkasından alması gibi.

Aynı şekilde Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e verilen havuza, Cennet ve Cehennem'e, Müminlerin bütün noksanlıklardan münezze olan Rablerini görmelerine, Yüce Allah'ın onlarla konuşmasına ve Kur'an-ı Kerim'de ya da Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sahih sünnetinde zikredilen diğer şeylere iman etmek de Ahiret gününe iman konusuna dahildir. Kulun, Allah ve Rasûlü'nün bildirdiği şekilde bütün bunlara iman etmesi ve tasdik etmesi gerekir.

Altıncı Esas: Kadere iman etmek

Kadere iman ise dört hususa iman etmeyi kapsar:

Birinci husus: Allah Teâlâ'nın, olmuş ve olacak her şeyi bildiğine iman etmektir. O, kullarının durumlarını, rızıklarını, ömürlerini, amellerini ve onlara dair her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilir. Bu konulardan hiçbir şey Allah Teâlâ'ya gizli kalmaz. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿...وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

ve bilin ki Allah, şüphesiz her şeyi bilendir. [Bakara Suresi: 231. Ayet]. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

﴿...لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا﴾

Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve her şeyi ilmiyle kuşattığını bilersiniz. [Talâk Suresi: 12. Ayet].

İkinci husus: Allah Teâlâ takdir ettiği ve gerçekleşmesini dilediği her şeyi yazmıştır. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ﴿١﴾﴾

Yerin onlardan (cesetlerinden) ne eksilteceğini biliriz. Katımızda koruyup saklayan bir kitap vardır. [Kâf Suresi: 4. Ayet] Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿...وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾

Biz, her şeyi apaçık bir kitapta (Levh-i Mahfûz'da) sayıp yazmışızdır. [Yâsîn Suresi: 12. Ayet] Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾

Bilmez misin ki Allah, gökte ve yerde olan her şeyi bilir. Şüphesiz ki bütün bunlar bir kitaptadır. Gerçekten bu Allah'a çok kolaydır.
[Hac Suresi: 70. Ayet]

Üçüncü husus: Allah Teâlâ'nın kesin olarak gerçekleşen iradesine (meşîetine) iman etmek; O'nun dilediği şey olur, dilemediği şey ise olmaz. Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾

Allah, dilediğini yapar. [Hac Suresi: 18]. Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ وَكُنْ فَيَكُونُ﴾

Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri yalnızca: 'Ol!' demesidir. O da hemen oluverir. [Yâsîn Suresi: 82. Ayet] Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾

Âlemlerin Rabbi Allah dilemedikçe siz de dileyemezsiniz. [Tekvîr Suresi: 29. Ayet]

Dördüncü husus: Allah Teâlâ'nın bütün varlıkları yarattığına iman etmek; O'ndan başka yaratıcı yoktur ve O'ndan başka Rab yoktur. Allah - Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

Allah her şeyin yaratıcısıdır. O her şeye vekildir. [Zümer Suresi: 62. Ayet] Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ أَذْكَرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ﴾

Ey insanlar! Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Allah'tan başka size gökten ve yerden rızık verecek bir yaratıcı var mı? O'ndan başka (hak) ilah yoktur. Nasıl oluyor da (tevhidden şirke) çevriliyorsunuz? [Fâtır Suresi: 3. Ayet].

Kadere iman ise, bu dört hususun hepsine inanmayı kapsar. Bidat ehlinde bu hususlardan bir kısmını inkâr edenlerin aksine, Ehli Sünnet ve'l-Cemaat'in inancı da budur.

Ehl-i Sünnet'in inandığı doğru inançtaki önemli hususlar arasında şunlar vardır: Allah için sevmek ve Allah için nefret etmek, Allah için dost olmak ve Allah için düşmanlık etmek. İşte bu, velâ (dostluk)

ve berâ (düşmanlık) akidesidir. Bu inanç Allah Teâlâ'ya imanın bir parçasıdır.

Mümin kimse, Müminleri sever ve onlara dost olur, kâfirlere buğzeder ve onlara düşmanlık eder. Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat arasında sabit olan inanca göre, bu ümmetin Müminlerinin başında Allah Rasûlü -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sahabeleri gelir. Ehl-i Sünnet sahabeleri sever, onlara dostturlar ve peygamberlerden sonra en iyi insanların onlar olduklarına inanırlar. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«خَيْرُ الْقُرُونِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ».

«İnsanların en hayırlıları benim asırmda yaşayanlardır. Sonra onlara uyanlar, sonra da onlara uyanlardır.»¹ Hadisin sahihliği hususunda ittifak edilmiştir.

Onlar, sahabelerin en hayırlılarının Ebû Bekir Sıddîk, ardından Ömer el-Fârûk, sonra Osman Zinnûreyn, sonra da Ali el-Murtazâ -radiyallahu anhum- olduğuna iman ederler. Sonra da bunlardan sonra Aşere-i Mübeşşere'nin geriye kalanları, ardından da diğer sahabeler -radiyallahu anhum-

¹ Buhârî (3651) ve Müslim (2533) nolu hadisleri Abdullah b. Mesûd -radiyallahu anh-'tan rivayet etmişlerdir.

olduğuna iman ederler. Sahabeler arasında meydana gelen ihtilaflar hakkında susmayı tercih ederler ve onların bu hususta müçtehit olduklarına iman ederler. Doğruya isabet eden iki ecir alır, hata eden ise bir ecir alır.

Onlar, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ailesinden kendisine iman edenleri sever ve onlara dostluk beslerler. Aynı şekilde, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hanımları olan Müminlerin annelerini de severler. Onların hepsinden razıdırlar. Ayrıca onlar, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabına buğz eden, onları kötüleyen, Ehl-i Beyt hakkında aşırıya kaçan ve Allah Teâlâ'nın onlara verdiği makamın üzerine çıkaran Rafizilerin yolundan uzak dururlar. Aynı şekilde, Ehl-i Beyt'e sözlü ve fiili olarak eziyet eden Nâsibîlerin yolundan da uzak dururlar.

İşte burada bahsettiğimiz tüm hususlar, Allah'ın elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gönderildiği sahih akidenin bir parçasıdır. Bu akide, inanılması, kendisine sımsıkı sarılması ve uyulması gereken akidedir. Bu akide ile çelişen akideye karşı dikkatli olunmalıdır. Bu akide, Fırka-i Nâciye olan Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat'in akidesidir ki, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onlar hakkında şöyle buyurmuştur:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ، حَتَّى يَأْتِيَ
أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ».

«Ümmetimden, hak üzere kalacak bir topluluk sürekli bulunacaktır. Onları aşağılayan veya onlara muhalefet edenler, asla zarar veremeyecektir. Allah'ın (kıyamet) emri gelinceye kadar onlar bu halde devam edeceklerdir.»¹ ve bir rivayette:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ مَنْصُورَةٌ».

«Ümmetimden, hak üzere bir topluluk muzaffer olarak kalacaktır.»², Aleyhissâlâtu vesselâm şöyle buyurmuştur:

«افْتَرَقَتِ الْيَهُودُ عَلَى إِحْدَى وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَافْتَرَقَتِ النَّصَارَى عَلَى اثْنَتَيْنِ
وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، وَسَتَفْتَرِقُ هَذِهِ الْأُمَّةُ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً
فَقَالَ الصَّحَابَةُ: مَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: مَنْ كَانَ عَلَى مِثْلِي مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي».

«Yahudiler yetmiş bir fırkaya ayrılmıştır. Hristiyanlar yetmiş iki fırkaya ayrılmıştır. Bu ümmet ise yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Bunların biri hariç geri kalanların hepsi (Cehennem) ateştedir. Sahabeler dediler ki: O (kurtulacak olan) fırka hangisidir ey Allah'ın Rasûlü? Rasûlullah -

¹ Müslim (1920) nolu hadisi Sevbân -radiyallahu anh-'tan rivayet etmiştir.

² İbn Mâce (3952) nolu hadisi Sevbân -radiyallahu anh-'tan rivayet etmiş ve İbn Hibbân sahih olduğunu söylemiş (6714) ve Hâkim (8653) rivayet etmiştir.

sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: Benim ve ashabımın üzerinde bulunduğu yol üzere olanlardır.»¹

Doğru Akideye Zıt Olan İnançlar

Bu akideden sapanlar ve bu akidenin tersine hareket edenler ise pek çok sınıflara ayrılmışlardır. Bunlar arasında putlara, heykellere, meleklerle, evliyalara, cinlere, ağaçlara, taşlara ve diğerlerine tapanlar vardı. İşte bunlar, peygamberlerin davetine icabet etmediler; aksine onlara karşı geldiler ve inat ettiler. Tıpkı Kureys'in ve Arapların bazı sınıflarının Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yaptıkları gibi. Onlar, ihtiyaçlarını gidermesi, hastalara şifa vermesi ve düşmanlara karşı zafer kazandırması için taptıkları varlıklardan yardım istiyorlardı. Batıl ilahları adına kurbanlar kesiyorlar ve onlara adaklar adıyorlardı. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onların bu yaptıklarına karşı çıkarak, ihlaslı bir şekilde sadece

¹ Tirmizî (2641) nolu hadisi Abdullah b. Amr -radiyallahu anh-'tan rivayet etmiştir. el-Münâvî, Feyzu'l-Kadîr'de (5/347) şöyle demiştir: "Bu hadiste Abdurrahman b. Ziyâd el-İfrîkî vardır. Zehebî onun zayıf görüldüğünü belirtmiştir." el-Elbânî, Sahih el-Câmi'de (5343) hadisin sahih olduğuna hükmetmiştir.

Allah'a ibadet etmelerini emrettiğinde ise bunu garipsediler, onu inkâr ettiler ve şöyle dediler:

﴿أَجْعَلِ الْأِلَٰهَةَ إِلَٰهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ﴾

İlahları tek bir ilah mı yaptı? Bu, hayret edilecek bir şeydir. [Sâd Suresi: 5. Ayet].

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, onları Allah'a davet etmeye, şirkten sakındırmaya ve kendilerine çağırdığı hakikati açıklamaya devam etti. Nihayetinde Yüce Allah onlar arasından dilediğine hidayet etti. Daha sonra toplu toplu Allah'ın dinine girdiler. Böylece, Allah'ın dini diğer tüm dinlere üstün geldi. Bu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, ashâbı -radiyallahu anhum-'un ve güzel bir şekilde onlara tabi olanların sürekli daveti ve uzun süren mücadeleleri ile gerçekleşti. Daha sonra şartlar değişti ve insanların bir çoğunda cehalet hakim oldu. Böylece çoğu kimse, peygamberlerin ve evliyaların sevgisinde aşırıya gittiler. Onlara yalvarıp yardım istediler ve daha başka şirk türleriyle İslam öncesi cahiliye dinine geri döndüler. (Lâ ilâhe illallah) Allah'tan başka hak ilah yoktur ifadesinin anlamını, Arap kâfirlerin kavradıkları kadar dahi anlayamadılar. Allah yardımcımız olsun.

Bu şirk, cehaletin yaygınlaşması ve

peygamberlik döneminin üzerinden uzun zaman geçmesi sebebiyle, insanlar arasında günümüze kadar yayılmaya devam etti.

Sonrakilerin şüphesi, öncekilerin şüphesiyle aynıdır, o da onların şu sözleridir:

﴿...هَؤُلَاءِ شَفَعْتُنَا عِنْدَ اللَّهِ...﴾

Bunlar Allah katında bizim şefâatçilerimizdir
[Yûnus Suresi: 18. Ayet] Şöyle de söylediler:

﴿...مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى...﴾

Biz bunlara ancak bizleri Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz [Zümer Suresi: 3. Ayet] Yüce Allah, onların bu şüphesini geçersiz kılmış, kendisinden başkasına -kim olursa olsun- ibadet eden kimsenin O'na şirk koştüğünü ve küfre girdiğini beyan etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ

شَفَعْتُنَا عِنْدَ اللَّهِ...﴾

Onlar Allah ile birlikte kendilerine ne bir zarar ne de bir fayda vermeyecek olan şeylere ibadet ederler. Bir de: “Bunlar Allah katında bizim şefâatçilerimizdir” derler. [Yûnus Suresi: 18. Ayet] Ayetin devamında Allah -Subhânehû ve

Teâlâ- onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿قُلْ أَتَنْتَبَهُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

De ki: Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Allah, onların şirk koşmalarından münezzehtir ve çok yücedir. [Yûnus Suresi: 18. Ayet]

Her ne kadar bunu yapanlar, yaptıklarını ibadet olarak isimlendirmese de, Allah -Subhânehû ve Teâlâ- bu ayette onların peygamberlere, evliyalara ve diğerlerine ibadet etmelerinin büyük şirk olduğunu bildirmiş ve Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿...وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ
رُفْقَى...﴾

O'ndan başka veliler edinenler, : “Biz bunlara ancak bizleri Allah'a yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz” [Zümer Suresi: 3. Ayet]
Allah Teâlâ onlara şöyle cevap vermiştir:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَذِبٌ كَفَّارٌ﴾

Şüphesiz Allah, ayrılığa düştükleri şeyler

konusunda aralarında hüküm verecektir. Şüphesiz Allah, yalancı ve nankör olanları doğru yola iletmez. [Zümer Suresi: 3. Ayet]

Böylece Allah -Subhânehû ve Teâlâ-, kendisinden başkasına yapılan dua, korku, ümit ve benzeri ibadetlerin, kendisinin ilahlığını inkâr olduğunu açıkça bildirmiştir. Onların batıl ilahlarının kendilerini Allah'a yaklaştırdığını iddia ettikleri sözlerini de yalanlamıştır.

Doğru inanca aykırı olan ve peygamberlerin - Allah'ın selamı onların üzerine olsun- getirdikleri dine ters düşen küfür içerikli inançlardan biri de; bu çağda Marks, Lenin ve diğer inkâr ve küfür propagandacılarını takip eden ateistlerin inancıdır. Bu inanç ister sosyalizm, ister komünizm, ister Baasçılık (Arap sosyalizmi), ister başka adlarla isimlendirilsin fark etmez, bu ateistlerin temel esaslarından biri de şudur: İlah yoktur, hayat maddeden ibarettir.

Onların (ateistlerin) inanç esaslarından biri de, yeniden dirilişi inkâr etmeleri, cennet ve cehennemi, bütün dinleri inkâr etmeleridir. Her kim onların kitaplarını inceler ve bunların içeriğini araştırırsa bunu kesin bir şekilde öğrenmiş olacaktır. Bu inanç, tüm semavî dinlere aykırıdır ve mensuplarını dünya ve ahirette en kötü sonuçlara

sürükler.

Hakka aykırı olan inançlardan bir başkası da; bazı tasavvuf ehlinin evliya dedikleri kimselerden bazılarının Allah ile birlikte kâinatta tasarruf sahibi olduklarına işleri yönettiklerine inanmalarıdır. Bunlara kutuplar, evlad (direkler), gavslar gibi isimler verirler. Bu, onların kendi uydurdıkları ilahlarına taktıkları isimlerdir. Bu tür bir inanç, rablikte (rububiyette) şirk koştur ve Allah'a ortak koşturmanın en çirkin türlerindendir.

Cahiliye dönemi önceki toplumların şirki ile sonrakiler arasında karşılaştırma yapan kimse, sonraki nesillerin şirkinin daha büyük ve daha tehlikeli olduğunu görür. Bunun açıklaması ise şöyledir: Cahiliye dönemi Arap müşrikleri iki özellikle öne çıkmışlardır: Birinci husus: Onlar, rubûbiyet hususunda şirk koşturmazlardı; onların şirki ibadetteydi. Zira onlar, Allah -Azze ve Celle-'nin Rab olduğunu kabul ediyorlardı. Nitekim Allah -Subhânehû ve Teâlâ- şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ...﴾

Onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan, elbette “Allah” derler... [Zuhur Suresi: 87. Ayet]
Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾ (٣١)

De ki: “Gökten ve yerden size rızık veren kimdir? Kulak ve gözlerin sahibi kimdir? Diriyi ölüden çıkaran, ölüyü de diriden çıkaran kimdir? Her işi düzenleyen kimdir?” Onlar, “Allah’tır!” diyecekler. O halde “O’na karşı gelmekten sakınmaz mısınız?” de. [Yûnus Suresi: 31. Ayet] Bu anlamda gerçekten pek çok ayet vardır.

İkinci husus: İbadetlerindeki şirkleri sürekli değildi, yalnızca bolluk ve rahatlık zamanlarında meydana geliyordu. Ancak, zorluk ve sıkıntı zamanlarında ibadetlerini ihlaslı bir şekilde yalnızca Allah'a yapıyorlardı. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ (١٥)

Gemiye bindiklerinde dini yalnız Allah'a has kılarak yalnız O'na dua ederler. Sonuçta onları karaya çıkarıp kurtarınca hemen ortak koşarlar. [Ankebût Suresi: 65. Ayet]

Ancak son dönemlerdeki müşrikler, öncekilere göre iki açıdan daha da ileri gitmişlerdir: Birinci husus: Bunlardan bir kısmı Allah'a rubûbiyette ortak koşmaktadırlar. İkincisi husus: Bollukta da, darlıkta da şirk koşmaktadırlar. Onları yakından tanıyan, hallerini inceleyen kimse, Mısır'da Hüseyin, Bedevi'nin, Aden'de Ayderûs'un, Yemen'de Hâdî'nin, Şam'da İbn Arabî'nin, Irak'ta Abdülkâdir Geylânî'nin ve daha başka meşhur kabirlerin başında neler yaptıklarını görür ve insanların bu tür türbelere aşırı değer vererek Allah'a ait birçok hakkı onlara yönelttiği bilir. Onların bu yaptıklarını inkâr eden ve karşı çıkan, onlara Allah'ın Peygamberi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ve ondan önceki peygamberler aracılığıyla gönderdiği tevhidin gerçeğini açıklayan kimse ise pek azdır. Muhakkak ki biz, Allah'a aitiz ve muhakkak O'na döneceğiz.

İsim ve sıfatlar konusunda doğru akideye aykırı olan inançlardan biri de; Allah'ın -azze ve celle- sıfatlarını inkâr eden, O'na Kur'an'da bildirilen kemâl sıfatlarını geçersiz kılan, Allah'ı yoklukla, cansız varlıklarla ve imkânsızlıklarla niteleyen Cehmiyye, Mutezile ve onların yolundan giden bidat ehlidir. Allah Teâlâ, onların bu sözlerinden çok büyük ve yücedir.

Bu kapsama, Eş'arîler gibi Allah'ın bazı sıfatlarını

inkâr edip bazılarını kabul edenler de girer. Bu kimseler, inkâr ettikleri sıfatlardan kaçınmak için getirdikleri gerekçelerin benzerlerinin, kabul ettikleri sıfatlar için de geçerli olduğunu kabul etmek zorundadırlar. Bu da onların, delilleri (nasları) ve aklı açıkça çeliştiklerini ve kendi içlerinde belirgin bir tutarsızlığa düştüklerini gösterir.

Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat ise, Allah Teâlâ'nın kendisi için veya Peygamberi Muhammed - sallallahu aleyhi ve sellem- tarafından Allah için sabit kılınan isim ve sıfatları, kemal üzere Allah'a yaraşır şekilde kabul etmişlerdir. Aynı zamanda Allah'ı, yarattıklarına benzemekten uzak tutmuşlar; bu tenzih, sıfatları inkâr etme (ta'til) şüphesinden tamamen uzak bir tenzihtir. Böylece tüm delillerle amel etmişler, onları tahrif etmemiş, iptal etmemişlerdir. Diğerlerinin düştüğü çelişkilere de düşmemişlerdir. Daha önce açıklanmıştır.

İşte bu, dünya ve ahirette kurtuluş ve saadet yoludur. Bu ümmetin Selef-i Salihin'in ve âlimlerinin yürüdüğü dosdoğru yoldur. Bu ümmetin sonradan gelenleri, önce yaşamış olanların düzeldiği şey ile ıslah olur. Bu da, Kur'an ve sünnete uymak ve onlara aykırı olan şeyleri terk etmektir. Allah Teâlâ'dan, ümmeti yeniden doğru yola iletmesini, içlerinden hidayete davet edenlerin

sayısını çoğaltmasını, bu şirke mücadelede, şirki ve ona vesile olan şeyleri ortadan kaldırmada yönetici ve âlimleri muvaffak kılmasını dileriz. Muhakkak ki O, hakkıyla işiten ve yakın olandır. Başarı Allah'tandır, O bize yeter ve O, en iyi vekildir. O'ndan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. Yüce Allah kulu ve Rasûlü olan Peygamberimiz Muhammed'e, ailesine ve ashabına salât ve selam etsin.

رِسَالَةُ الْحَرَمَيْنِ

Haremeyn'in Mesajı

Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Edenler
İçin Farklı Dillerde Şer'î Rehberlik İçerikleri

978-603-8474-95-2